

Protokół Nr 4/2024
posiedzenia Komisji Kultury i Edukacji
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z 13 listopada 2024 r.
początek, godz. 13.30 w siedzibie Stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa Borussia

1. Otwarcie posiedzenia.

Przewodnicząca Komisji, p. Magdalena Hoffleit stwierdzając kworum otworzyła posiedzenie Komisji Kultury i Edukacji oraz Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, a następnie powitała członków obu Komisji, powitała Prezes Stowarzyszenia, p. Kornelię Kurowską wraz z Członkinią Zarządu Stowarzyszenia Ewą Romanowską oraz gościa z Fundacji Goethego z Niemiec. Przewodnicząca Komisji dodała, iż ma nadzieję, że członkowie dowiedzą się więcej nt. działalności stowarzyszenia oraz historii powstania Domu Mendelsohna. Kontynuując poinformowała, iż każda z komisji osobno zatwierdzi swój porządek obrad oraz przyjmie protokół.

Obecni Członkowie Komisji:

Hoffleit Magdalena – Przewodnicząca Komisji,
Ruda Elżbieta – Wiceprzewodnicząca Komisji,
Cybulski Wojciech,
Domżański Zbigniew,
Ulewicz Bożenna,
Warot Paweł Piotr,
Wiśniewska Ewa.

Nieobecni Członkowie Komisji:

Bąkowska Maria,
Sobiech Katarzyna.

Goście:

Prezes Stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa Borussia, p. Kornelia Kurowska,
Członkini Zarządu Stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa Borussia, p. Ewa Romanowska.

2. Zatwierdzenie porządku posiedzenia.

Przewodnicząca Komisji poprosiła o przyjęcie przedstawionego porządku posiedzenia. Za przyjęciem porządku obrad głosowało 5 członków komisji, przeciw – 0, wstrzymało się – 0.

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Zatwierdzenie porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu nr 3/2024 z 22.10.2024 r.
4. Zapoznanie się z działalnością Stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa „Borussia” w Olsztynie.
5. Sprawy różne.
6. Zakończenie posiedzenia.

Po zatwierdzeniu porządku przekazała głos Przewodniczącemu Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Jarosławowi Słomie, który poprosił członków ww. Komisji o przyjęcie porządku oraz projektu protokołu. Następnie podziękował za organizację spotkania dodając, iż Stowarzyszenie Wspólnota Kulturowa Borussia w jego przekonaniu jest perłą w koronie inicjatyw społecznych na Warmii i Mazurach. Następnie zachęcił radnych do udziału w konferencji podsumowującej obchody roku Immanuela Kanta, która odbędzie się w Olsztynie, w dniach 14-15 listopada 2024 r

3. Przyjęcie protokołu nr 3/2024 z dnia 22.10.2024 r.

Przewodnicząca Komisji poprosiła o przyjęcie protokołu nr 3/2024 z dnia 22.10.2024 r w wersji przesłanej 12.11.2024 r. Ponieważ nie było uwag, zarządziła głosowanie nad przyjęciem protokołu. Za przyjęciem protokołu głosowało – 6 Członków Komisji, przeciw - 0, wstrzymało się – 0.

4. Zapoznanie się z działalnością Stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa „Borussia” w Olsztynie.

Prezes Stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa Borussia, p. Kornelia Kurowska, podziękowała radnym za obecność na dzisiejszym spotkaniu. Poinformowała, iż Stowarzyszenie jest małą organizacją pozarządową, powstała w roku 1990 w Olsztynie, natomiast Fundacja Borussia powstała kilkanaście lat później. Stowarzyszenie zajmuje się działaniami na rzecz budowania i pogłębiania kultury dialogu i tolerancji między ludźmi różnych wyznań, tradycji oraz współtworzenia społeczeństwa obywatelskiego, zachowania pamięci o dawnych mieszkańcach Warmii i Mazur. Kontynuując przedstawiła historię powstania stowarzyszenia. Kolejno przedstawiła biografię wybitnego architekta Ericha Mendelsohna oraz omówiła miejsca związane z jego młodością (dom rodzinny, szkoła, działalność). W dalszej części zaprezentowała zdjęcia z obiektami zaprojektowanymi przez Mendelsohna. Kolejno zwróciła uwagę na ciekawe elementy projektowe w budynku Bet Tahary.

Członkini Zarządu Stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa Borussia, p. Ewa Romanowska poinformowała, iż na górnej kondygnacji znajduje się niewielka wystawa pokazująca w jakim kierunku rozwinęła się twórczości Ericha Mendelsohna. W dalszej części posiłkując się prezentacją przedstawiła informację dotyczące budowy i poszczególnych etapów renowacji Domu Mendelsohna. Wskazała, że budynek został zaprojektowany dla gminy żydowskiej, otwarty został w roku 1913 i był miejscem tzw. ostatniego pożegnania. Dodała, że obok budynku znajduje się miejsce, gdzie znajdował się cmentarz żydowski. Gmina żydowska w Olsztynie była niewielka i liczyła około 650 osób. Kolejno przeszła do omawiania etapów renowacji ww. budynku. W styczniu 2005 roku Stowarzyszenie Wspólnota Kulturowa „Borussia” podpisało umowę dzierżawy z Fundacją Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego z Warszawy. Budynek znajdował się w bardzo złym stanie technicznym, wymagającym podjęcia pilnych prac remontowych. W skład kompleksu wchodzi trzy obiekty: Dom Przedpogrzebowy (1913 r.), tzw. Dom Ogrodnika (1913 r.) oraz uzupełniającego je łącznika (1971 r.). Budynki były nieużytkowane od 1996 roku. Kontynuując, poinformowała że w latach wcześniejszych obiekt został znacząco przebudowany, co związane było z nadaniem mu nowej funkcji – przez kilkadziesiąt lat mieściły się tu magazyny Archiwum Państwowego w Olsztynie. Ratowanie go było bardzo dużym wyzwaniem w związku ze znacznym stopniem jego przebudowania, bardzo złym stanem technicznym oraz tym, że zachowała się jedynie skąpa dokumentacja archiwalna – 2 fotografie odnalezione w berlińskim archiwum pokazujące wnętrze budynku oraz kilka zdjęć prezentujących oświetlenie wnętrza.

Do prowadzenia prac w budynku zaproszeni zostali specjaliści. Inwestor ściśle współpracował z przedstawicielami Miejskiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie, który nadzorował

prorowadzone prace. Modyfikacje zaplanowane w obiekcie w jak najmniejszym stopniu miały ingerować w jego zabytkową strukturę. Wybrane rozwiązania technologiczne, np. sposób ogrzewania nawiewami umieszczonymi w sufitach miały na celu jak najmniejszą ingerencję w strukturę budynku.

Pierwsze badania konserwatorskie przeprowadzone zostały w 2006 r., natomiast kompleksowa dokumentacja konserwatorska opierająca się na szczegółowych badaniach została wykonana w 2009 r. Dodała, iż podstawowym działaniem związanym z ratowaniem Bet Tahary był remont dachu przeprowadzony w 2006 roku przy wsparciu Samorządu Miasta Olsztyna.

Prezes Stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa Borussia, p. Kornelia Kurowska kontynuując wskazała, iż w 2007 roku, dzięki dotacji berlińskiej Fundacji „Pamięć, Odpowiedzialność i Przyszłość” oraz Samorządu Miasta Olsztyna, konserwatorzy i wolontariusze z Polski, Niemiec i Rosji pracowali nad konserwacją sali głównej „Bet Tahary”. W sali zachowała się oryginalna posadzka z lastryko, którą zdobi gwiazda Dawida. Poinformowała, iż prace konserwatorskie prowadzone przez „Borussię” w Bet Taharze cieszyły się ogromnym zainteresowaniem opinii publicznej oraz mediów, zarówno krajowych jak i zagranicznych. W latach 2010–2011 dzięki środkom Krakowskiej Fundacji Komunikacji Społecznej „Borussia” prowadziła kolejne etapy prac konserwatorskich i budowlanych. We wrześniu 2010 r. po ponad roku przygotowań, badań konserwatorskich, architektonicznych i przejściu skomplikowanej procedury aplikacyjnej, wnosząc jako wkład własny środki w wysokości 621.397,55 zł „Borussia” pozyskała fundusze europejskie z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007-2013. Została zawarta umowa z Województwem Warmińsko-Mazurskim jako Instytucją Zarządzającą RPO WiM o dofinansowanie projektu „Dom Mendelsohna”. Remont i przystosowanie zabytkowego domu oczyszczeń Bet Tahara na cele edukacyjne, kulturalne i turystyczne. Dofinansowanie ze środków RPO w umożliwiło przeprowadzenie gruntownego remontu obiektu i jego przystosowanie na potrzeby Centrum Dialogu Międzykulturowego. Prace konserwatorskie i budowlane prowadzone od jesieni 2011 r. ze środków unijnych objęły: odtworzenie pierwotnych otworów okiennych i drzwiowych, wymianę stolarki, remont posadzek w Bet Taharze, aranżację konserwatorską i uczytelnienie funkcji pomieszczeń, likwidację wtórnych nawarstwień na ścianach, rekonstrukcję i odtworzenie tynków, mozaik i polichromii, uczytelnienie dawnych podziałów elewacji i odtworzenie tynków, dekorację ścian na sufitach, osuszenie fundamentów obu budynków, wymianę instalacji sanitarnej i elektrycznej, ułożenie chodnika wokół budynków. W poszczególnych pomieszczeniach prowadzono prace dostosowujące je do nowej funkcji. Środki RPO umożliwiły dodatkowo wyposażenie części warsztatowej w domu ogrodnika. Teren cmentarza żydowskiego po badaniach archeologicznych umożliwiających skorygowanie jego granic został otoczony ogrodzeniem. Prace w obiekcie prowadzone były pod nadzorem Miejskiego Konserwatora Zabytków. Dodała, że teren cmentarza żydowskiego również znajduje się pod ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Na każdym etapie prac Borussia ściśle współpracowała z Komisją Rabiniczną oraz właścicielem obiektu, Fundacją Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego. Podkreśliła, że środki europejskie z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007-2013 pozwoliły na zakończenie najważniejszego etapu prac adaptacyjnych w obiekcie.

Radna Ewa Wiśniewska dodała, iż obiekt charakteryzuje się fantastyczną akustyką.

Prezes Stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa Borussia, p. Kornelia Kurowska, dodała, iż oprócz działań prowadzonych z materia historyczną, zrozumieli, iż należy wrócić do pewnych rozdziałów historii miasta i regionu. Zaczęli organizować seminaria i konferencje oraz inne akcje wspierane przez wolontariuszy. W roku 2013 zorganizowali Rok i Festiwal Mendelsohna. Festiwal Mendelsohna to cykliczne wydarzenie, zainicjowane przez środowisko Borussi w Olsztynie, rodzinnym mieście Ericha Mendelsohna. Podkreśliła, iż życie

i twórczość architekta oraz dziedzictwo regionu są inspiracją i punktem wyjścia do działań edukacyjnych i artystycznych, które przywracają pamięć o wielokulturowej historii Warmii i Mazur oraz integrują współczesnych mieszkańców. Natomiast festiwal tworzy przestrzeń do debat wokół aktualnych przemian kulturowych i społecznych w regionie, Polsce i Europie, promuje środowiska i działania obywatelskie, a także inicjuje dyskusję o roli twórców w kreowaniu społecznej zmiany. Kolejno stwierdziła, iż tolerancja i szacunek wobec inności, wrażliwość na różnorodność i dialog międzykulturowy to wartości, które towarzyszą wydarzeniom Festiwalu Mendelsohna. Miejsce jest rozpoznawalne w regionie i nie tylko. W dalszej kolejności podziękowała Departamentowi Kultury i Edukacji za wsparcie finansowe Festiwalu. Poinformowała między innymi o współpracy z Olgą Tokarczuk, która przez wiele lat współpracowała z pismem wydawanym przez Stowarzyszenie. Kontynuując Pani Prezes opowiedziała o spotkaniach z dawnymi mieszkańcami gminy żydowskiej, którzy gościli w Domu Mendelsohna. Poinformowała również o inicjatywie wpisania budynków zaprojektowanych przez Mendelsohna na światową listę dziedzictwa materialnego UNESCO. Prezes poinformowała, iż 26 października br. Fundacja Borussia otrzymała nagrodę specjalną POLIN. Wyróżnienie przyznawane jest od 2015 roku przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie. W dalszej części wystąpienia omówiła współpracę prowadzoną z innymi jednostkami z regionu.

Członkini Zarządu Stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa Borussia, p. Ewa Romanowska podkreśliła, iż stowarzyszenie jest polską organizacją społeczną, która w latach 90 – tych przyjęła hasło odpowiedzialności za dziedzictwo przodków. Wskazała, iż Dom Mendelsohna służy mieszkańcom miasta i regionu natomiast Stowarzyszenie zajmuje się zachowaniem narodowej tożsamości.

Prezes dodała, iż Przewodnicząca Komisji Kultury i Edukacji jest również Wiceprzewodniczącą ww. Stowarzyszenia.

Następnie wspomniała o zajęciach organizowanych przez Stowarzyszenie, w których uczestniczy młodzież sejmiku młodzieżowego oraz młodzi ludzie o bardzo różnych poglądach. Jako ciekawostkę pokazała na slajdach lodowe instalacje przygotowane w grudniu przez młodzież z Liceum Sztuk Plastycznych im. E. Mendelsohna i młodzież o podobnym profilu z Niemiec. Młodzi ludzie wspólnie wyrzeźbili z lodowych bloków macewy i ustawili je na miejscu, gdzie kiedyś znajdował się cmentarz żydowski.

Przewodnicząca Komisji poprosiła o przybliżenie działalności dotyczącej mniejszości narodowych i etnicznych.

Członkini Zarządu Stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa Borussia, p. Ewa Romanowska omówiła współpracę z mniejszościami: romską, ukraińską, niemiecką, białoruską.

Radna Ewa Wiśniewska powiedziała, iż mimo różnych poglądów politycznych uważa, iż jest to miejsce wspaniałe, z którego emanuje znakomita energia oraz realizowane są ciekawe inicjatywy.

Radny Wojciech Cybulski zapytał, skąd wzięła się nazwa fundacji „Borussia”.

Prezes Kornelia Kurowska wyjaśniła, iż nazwa fundacji wzięła się od nazwy stowarzyszenia. Natomiast słowo „ Borussia” jest to łacińskie określenie dawnej nazwy naszego regionu, tj. Prus.

Radna Bożenna Ulewicz dodała, iż działalność stowarzyszenia jest ważna dla regionu jednak niektóre działania, takie jak: obrona pomnika wdzięczności armii radzieckiej budzą spore

kontrowersje. Zdaniem radnej pomnik symbolizuje zniewolenie. Dodała, iż obiekt nie musi zostać zniszczony, ale powinien zostać przeniesiony z centrum Olsztyna.

Prezes Kornelia Kurowska wyjaśniła, iż usunięcie tego monumentu z centrum miasta to nie tylko usunięcie monumentu Dunikowskiego, który budzi kontrowersje ze względu na postać twórcy oraz swoją wymowę. Zwróciła uwagę, że pomnik służy przypomnieniu wydarzeń z 1945 r., tj. po wkroczeniu do Olsztyna żołnierzy radzieckich. Przypomniała, iż Olsztyn (Allenstein) w styczniu 1945 został zniszczony przez żołnierzy rosyjskich. Dodała, że jeżeli usuniemy pomnik, to już nikt nie będzie pamiętał o tych tragicznych wydarzeniach.

Członkini Zarządu Stowarzyszenia, p. Ewa Romanowska dodała, iż intencją stowarzyszenia było, aby nie zapomniano o wpływie tego wydarzenia na miejsce, ludzi oraz historię Polski.

Radny Wojciech Cybulski powiedział, iż w Niemczech obecnie nie znajdziemy żadnych symboli nazistowskich, pomimo to wszyscy wiedzą, czym był nazizm, więc o czym ma przypominać pomnik.

Członkini Zarządu Stowarzyszenia, p. Ewa Romanowska stwierdziła, iż monument powinien mieć formę np. elementu instalacji projektu edukacyjnego.

Radny Wojciech Cybulski stwierdził, iż nie można bronić pomnika, który upamiętnia ideologię totalitarną, antyludzką, bezbożną.

Przewodnicząca Komisji stwierdziła, iż dyskusje radnych odbiegają od tematu posiedzenia. Zdaniem Przewodniczącej, każdy może mieć prawo do własnych poglądów.

Radny Paweł Piotr Warot „ *nie jestem po raz pierwszy w domu przedpogrzebowym (dom oczyszczenia) i doceniam to, że to miejsce zostało odremontowane i przywrócony pamięci. Powiem też, że jestem osobą, którą bardzo ciekawi historia żydów i w dużym stopniu znam historię żydów. Mam wrażenie takie, że niestety, ale „Borussia” jakby łączy żydowskość często z ideologią komunizmu. Dlaczego? Proszę się nie śmiać. Kilka dni temu wszyscy radni otrzymaliśmy na maila zaproszenie na wydarzenie w związku z tym festiwalem, który się odbywa. W piątek 8 listopada o godz. 17.00 zapraszamy do Domu Mendelsohna na wieczór poświęcony rocznicy Nocy Pogromów. I mamy tu informację o tym, że w hitlerowskich Niemczech 86 lat temu, m.in. w Olsztynie, zapłonęły synagogi, zniszczono żydowskie fabryki, sklepy i mieszkania. Aresztowano kilkadziesiąt tysięcy osób. Noc Pogromów była preludem zagłady. Dla upamiętnienia tych tragicznych wydarzeń z 1938 r. 9 listopada został ustanowiony Międzynarodowym Dniem Walki z Faszysmem i Antysemityzmem. Dobrze i teraz tak została zaproszona Pani, która wystąpiła z referatem, i referat jak rozumiem, miał tego rodzaju tytuł: „ Jak uchronić świat przed napierającym faszysmem? Czy uratuje nas „nowy Komunizm”? Co to jest? W naszej Konstytucji zarówno jeden jak i drugi system totalitarny jest wpisany, jako systemy, jako coś złego, a mam wrażenie, że Panie organizując tego rodzaju imprezę, która w ogóle moim zdaniem powinna być skierowana do Niemców, aby ich edukować, bo ktoś może odnieść wrażenie, że 86 lat temu tutaj w Olsztynie, no to Polacy może przeprowadzili ten pogrom, wobec kogo ma być ta lekcja? To Niemcy są odpowiedzialni za noc kryształową, a nie Polacy. Mieszkali tu też Polacy m.in. Pieniężny, który mówił Olsztyn. Dlaczego Polacy mają być edukowani nt. pogromu, które przeprowadzali Niemcy, czemu to ma służyć?” (zapis stenograficzny).*

Członkini Zarządu Stowarzyszenia, p. Ewa Romanowska dodała, iż edukacja służy wzbogaceniu wiedzy historycznej nt. tamtych wydarzeń. Stwierdziła, iż wydarzenia

organizowane przez Stowarzyszenie są wydarzeniami otwartymi i przychodzą na nie osoby, które chcą zgłębiać ww. temat. Dodała, iż szkoda, że radny nie uczestniczył w spotkaniu, ponieważ dyskusja była bardzo ciekawa, a na widowni byli zarówno Polacy, Niemcy i Żydzi. Poruszono wiele kwestii, np. skąd się wzięło NSDAP w Niemczech i o tym opowiadał szef jednej z niemieckich fundacji.

Radny Warot Paweł Piotr „Ja mam wrażenie, że Panie opowiadają historię niemiecką, bo nawet ta historia tutaj żydów, którzy mieszkali przed II wojną światową, jeszcze w okresie II wojny światowej, ci którzy nie zdołali wyjechać z Olsztyna, to jest fragment historii niemieckiej. Tak naprawdę opowiadacie historię niemiecką i to Niemców powinniście edukować, bo to często dzisiaj w Niemczech młode pokolenie Niemców, nawet na lekcjach historii nie dochodzi do okresu po 1933 r. Dlaczego Wy, Nas próbujecie edukować, bo są osoby, nie każdy ma czas zajmować się historią zawodowo, ja to akurat robię zawodowo. I wiem o tym, że to co robicie, powoduje to, że część Polaków może odnieść wrażenie, że tutaj przed wojną mieszkali Polacy i to Polacy dopuścili się tego pogromu” (zapis stenograficzny).

Prezes Kornelia Kurowska stwierdziła, iż historia nie jest tak prosta jakby mogło się wydawać. Dodała, iż 8 listopada br., podczas spotkania była pełna sala, a dyskusja była bardzo ożywiona. Głos zabierały osoby, które chciały i miały coś na powyższy temat do powiedzenia.

Radny Paweł Piotr Warot „o historii niemieckiej tego miasta niech opowiadają Niemcy my powinniśmy przede wszystkim opowiadać o polskiej historii tego miasta. Nie wyręczajmy ich za to” (zapis stenograficzny).

Przewodnicząca Komisji przypomniała, iż Warmia i Mazury to region, który ma bardzo złożoną historię. Urodzeni na tej samej ziemi, pochodzimy z tego samego kręgu kulturowego i powinniśmy szanować historię. Zdaniem Przewodniczącej osoba zajmująca się historią zawodowo powinna rozumieć, że historia jest kilkuwarstwowa i składa się z kilku elementów. Odnosząc się do wypowiedzi Radnego dodała, iż Borussia wysyła zaproszenia na różne wydarzenia, nie tylko związane z „nocą pogromów”. Ponadto Fundacja prezentuje bardzo różne inicjatywy np. koncerty, wykłady związane z kulturą litewską, polską, niemiecką, żydowską.

Radny Wojciech Cybulski powiedział, iż historia nie jest wielowarstwowa, wielowątkowa. Stwierdził, iż historia jest nauką która ustala pewne fakty. Dodał, iż nie można prawdy relatywizować, tylko należy poznać i przyjąć.

Przewodnicząca Komisji zapytała, czy radny zgodzi się ze stwierdzeniem, iż w tym samym dniu toczy się kilka wydarzeń jednocześnie, czyli historia jest wielowarstwowa.

Radny Wojciech Cybulski „bardzo podkreślam i cenię, to co Panie przedstawiły i działania promujące wspólnotę, tolerancję, ale my możemy współżyć, powinniśmy współżyć różniąc się, pięknie się różniąc niektórzy mówią, ale tylko w majestacie prawdy o przeszłości. Nie można tej przeszłości sobie relatywizować, musimy poznać prawdę, przyjąć tę prawdę i (dźwięk niesłyszalny), dziękuję bardzo” (zapis stenograficzny).

Radny Paweł Piotr Warot „dziękuję bardzo, ja mam takie pytanie, w związku z tym, że jesteście tu Panie obrończyniami, bronicie tak naprawdę, pomnika wdzięczności armii czerwonej, w centrum miasta wojewódzkiego jakim jest Olsztyn, co ma oznaczać tutaj to pytanie, czy uratuje nas nowy komunizm? Widząc po gościach których zapraszacie, że mamy tu do czynienia

z promowaniem komunizmu, co tu się odbywa? Czy uratuje nas nowy komunizm, co tutaj podmiot liryczny ma na myśli? O co chodzi” ” (zapis stenograficzny).

Członkini Zarządu Stowarzyszenia, p. Ewa Romanowska stwierdziła, iż tytuł jest prowokacją do myślenia. Dodała, że ubolewa, iż Pan Radny nie wziął udziału w spotkaniu. Nadmieniła, że jeśli są naruszane przepisy prawa to są odpowiednie środki, które mogą temu zapobiec.

Radny Paweł Warot *„wyobraźcie sobie odwrotną sytuację, że mówimy o komunizmie, czy uratuje nas nowy narodowy socjalizm. Czy wyobrażacie sobie państwo tego rodzaju imprezę/event? Dobrze nie doczekam się odpowiedzi, chciałbym dowiedzieć się jeszcze jednej rzeczy, dlaczego Panie zapraszają jak widzieliśmy na zdjęciach na imprezy, eventy komunistów takich jak (...)”* (zapis stenograficzny).

Prezes Kornelia Kurowska powiedziała, iż na spotkania organizowane przez Stowarzyszenie zapraszają wszystkich oprócz faszystów.

Członkini Zarządu Stowarzyszenia, p. Ewa Romanowska dodała, iż z ich perspektywy Stowarzyszenia (...), był zaproszony, jako jeden z nielicznych żyjących więźniów obozu zagłady w Auschwitz.

Radny Paweł Piotr Warot *„ z waszej perspektywy, właśnie dobrze, że to pani podkreśliłano dobrze mieliśmy dwa systemy totalitarne, przynajmniej, tak? Narodowy socjalizm i komunizm, ten Pan od 1945 r. był członkiem Polskiej Partii Robotniczej, był m.in. pracownikiem komunistycznej cenzury, w okresie stalinowskim był odpowiedzialny za komunizowanie Polski. W latach 70 był pracownikiem, całe szczęście był pracownikiem wydziału propagandy partii komunistycznej, komitetu centralnego partii komunistycznej. Co on tutaj robi?”* (zapis stenograficzny).

Przewodnicząca Komisji stwierdziła, iż komisja jest miejscem na dyskusję, która powinna być rzeczowa. Dodała, iż Pani Ewa Romanowska udzieliła odpowiedzi na pytanie radnego, które jednak go niezadowolilo. Dodała, iż jest zażenowana tonem pytań zadawanych przez radnego Piotra Pawła Warota.

Radna Teresa Astramowicz-Leyk dodała, iż Dom Mendelsohna jest miejscem spotkań ludzi różnych kultur. Następnie podziękowała gospodyniom spotkania za całokształt prowadzonej działalności i wyraziła szacunek dla założycieli fundacji. Stwierdziła, iż Borussia jest perełką na mapie Olsztyna i regionu, ale niektórzy nie są w stanie niczego dobrego dostrzec w działalności Stowarzyszenia. Dodała, iż Komisja nie jest cenzorem działalności organizacji pozarządowych. Radna jest za tym, aby władze wspierały działalność organizacji pozarządowych. Podkreśliła, iż trzyma kciuki, aby Dom Mendelsohna udało się wpisać na listę UNESCO. Jeszcze raz podkreśliła wyjątkowość tego miejsca.

Radny Zbigniew Homza podziękował za działalność stowarzyszenia na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz renowację ww. obiektu.

Przewodnicząca Komisji podziękowała za ciężką pracę. Wyraziła opinię, iż tylko ten, kto pracuje w organizacji pozarządowej, wie jaka jest to ciężka praca. Kolejno pogratulowała Paniom licznych nagród otrzymanych za całokształt działalności. Na zakończenie jeszcze raz

podziękowała, za poświęcony czas członkom obu Komisji, pomimo trwania Festiwalu Mendelsohna.

Radny Paweł Piotr Warot „ mam też takie pytanie, ponieważ w zaproszeniu była informacja, że środki z których było organizowane to spotkanie dotyczące nocy kryształowej pochodziły z Fundacji im. Róży Luksemburg. Czy to prawda? A, czy Państwo wiedzą, że Róża Luksemburg była komunistką, była osobą, która sprzeciwiała się powstaniu niepodległej Polski. Wiedzą Państwo o tym?” ” (zapis stenograficzny).

Radny Wojciech Cybulski ”to co sygnalizował radny, też nie rozumiem takiej sytuacji, że Państwo współpracujecie z organizacjami, fundacjami, które za swoich patronów wybierają ideologów komunizmu. (krzyki) Pani Róża Luksemburg naukowo udowadniała, że Państwo Polskie nie może powstać i nigdy nie powstanie i tak jak wszyscy komuniści (dźwięk niewyraźny) Polska powstała, jest i będzie” (zapis stenograficzny).

Przewodnicząca Komisji przerwała dyskusję.

5. Sprawy różne.

Dyrektor Departamentu Kultury i Edukacji, p. Berenika Oklińska poinformowała, że jeżeli Zarząd Województwa w poniedziałek przed sesją podejmie uchwałę dotyczącą zmiany uchwały w sprawie powołania członków Rady Muzeum Warmii i Mazur, to uchwała zostanie przekazana do akceptacji radnych wojewódzkich. Wyjaśniła, iż obecnie Departament Kultury i Edukacji zbiera zgody kandydatów.

Przewodnicząca Komisji poinformowała, iż po raz pierwszy w Domu Mendelsohna odbyło się posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Komisji Kultury i Edukacji, kolejno podziękowała za miłe przyjęcie. Następnie zwróciła się do Panów Radnych z Klubu PiS, którzy tak intensywnie się wypowiedzieli, aby postarali się w swoim własnym zakresie o środki finansowe potrzebne do zrobienia tego, co zrobiły Panie ze Stowarzyszenia.

6. Zakończenie posiedzenia.

Przewodnicząca Komisji zamknęła dyskusję, a następnie podziękowała wszystkim uczestnikom i zakończyła posiedzenie.

Przewodnicząca Komisji

/-/ Magdalena Hoffleit

Protokołowała:

Mirosława Baran-Styczyszyn